JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER

16 päivänä tammikuuta 2001 [1]

1. Tribunal de première instance de Bruxelles on pyytänyt EY 234 artiklan nojalla ennakkoratkaisua EY 28 ja EY 30 artiklan tulkinnasta sen ratkaisemiseksi, onko tuonnin määrällisinä rajoituksina tai niitä vaikutukseltaan vastaavina toimenpiteinä pidettävä Belgian lainsäädäntöä, jossa kielletään suolaa yli kaksi prosenttia sisältävän leivän myynti ja sellainen elintarvikkeen mainostaminen, jossa elintarvikkeella ilmoitetaan olevan erityisiä ominaisuuksia, vaikka nämä ominaisuudet ovat yhteisiä kaikille samankaltaisille tuotteille, sekä Belgian lainsäädäntöä, jonka mukaan tuoretta maitoa sisältävissä pakkauksissa on oltava maininnat "täysmaito" ja "pastöroitu".

I Pääasian oikeudenkäynnin taustana olevat tosiseikat

2. Bellamy, joka on toimitusjohtaja SA English Shop Wholesale -nimisessä yhtiössä, joka tuo elintarvikkeita Yhdistyneestä kuningaskunnasta ja myy ne vähittäiskaupassa Belgiassa, tuomittiin joulukuussa 1998 yksipuolisella tuomiolla siitä, että hän oli vuosina 1994 ja 1995 rikkonut leivästä ja muista leipomotuotteista 2.9.1985 tehtyä kuninkaan päätöstä [2] (jäljempänä vuoden 1985 kuninkaan päätös), elintarvikkeiden mainonnasta 17.4.1980 tehtyä kuninkaan päätöstä [3] (jäljempänä vuoden 1980 kuninkaan päätös) ja kuluttajien terveyden suojelemisesta 24.1.1977 annetun lain [4] (jäljempänä vuoden 1977 laki) 14 §:ää.

Bellamy oli rikkonut kyseistä lainsäädäntöä myymällä leipää, jonka suolapitoisuus oli 2,88 prosenttia eli enemmän kuin vuoden 1985 kuninkaan päätöksen 3 §:n 2 momentissa sallitaan, myymällä pastöroitua täysmaitoa niin, että pakkauksessa ilmoitettiin, ettei maidossa ole lisä- ja säilöntäaineita, eli esitettiin maidolla olevan erityisiä ominaisuuksia vuoden 1980 kuninkaan päätöksen 4-2 §:n vastaisesti ja myymällä tuotenimellä "Breakfast Milk" maitoa ilman mainintaa siitä, että kyse on "tuoreesta pastöroidusta täysmaidosta".

3. Annetun yksipuolisen tuomion perusteella Bellamy haki takaisinsaantia, ja hän

1 — Alkuperäinen kieli: espanja.

2 — Moniteur belge 7.11.1985.

3 — Moniteur belge 6.5.1980.

4 — Moniteur belge 8.4.1977.

on tässä yhteydessä väittänyt, että tuomio on ristiriidassa Euroopan yhteisön oikeuden ja erityisesti EY 28 artiklan kanssa.

II Ennakkoratkaisukysymykset

4. Kyseisen asian ratkaisemiseksi kansallinen tuomioistuin on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1. Ovatko leivästä ja muista leipomotuotteista 2.9.1985 tehdyn kuninkaan päätöksen 1 §:n 3 momentissa ja 8 §:ssä sekä elintarvikkeisiin ja muihin tuotteisiin liittyvästä kuluttajien terveyden suojelemisesta 24.1.1977 annetun lain 14 §:ssä säädetty kielto myydä sellaista leipää, jonka sisältämän ruokasuolan eli natriumkloridin osuus leivän kuivapainosta on enemmän kuin 2,0 %, ristiriidassa [— —] Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 28 artiklan kanssa ja voivatko nämä säännökset olla perusteltuja saman sopimuksen 30 artiklassa tarkoitetulla tavalla?

2. Ovatko leivästä ja muista leipomotuotteista 2.9.1985 tehdyn kuninkaan päätöksen 1 §:n 3 momentin ja 8 §:n sekä elintarvikkeisiin ja muihin tuotteisiin liittyvästä kuluttajien terveyden suojelemisesta 24.1.1977 annetun lain 14 §:n säännökset ristiriidassa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 28 artiklan kanssa ja voivatko nämä säännökset olla perusteltuja saman sopimuksen 30 artiklassa tarkoitetulla tavalla?

3. Ovatko elintarvikkeiden mainonnasta 17.4.1980 tehdyn kuninkaan päätöksen 4 §:n 2 momentin ja 5 §:n sekä elintarvikkeisiin ja muihin tuotteisiin liittyvästä kuluttajien terveyden suojelemisesta 24.1.1977 annetun lain 14 §:n säännökset ristiriidassa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 28 artiklan kanssa ja voivatko nämä säännökset olla perusteltuja saman sopimuksen 30 artiklassa tarkoitetulla tavalla?"

5. Haluaisin täsmentää, että vaikka ennakkoratkaisupyynnön mukaan tulkintaratkaisua pyydetään Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 28 ja 30 artiklasta, todellisuudessa ratkaisua pyydetään Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 28 ja 30 artiklasta, sellaisina kuin ne ovat Amsterdamin sopimuksella muutetussa muodossaan ja uudelleennumeroituina.

III Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa

6. Bellamy ja komissio ovat esittäneet kirjalliset huomautuksensa EY:n tuomioistui-

men perussäännön 20 artiklassa asetetussa määräajassa. Koska kukaan asiaan osallisista ei ole pyytänyt saada esittää suullisia huomautuksia, yhteisöjen tuomioistuin on päättänyt työjärjestyksensä 104 artiklan 4 kohdan mukaisesti, ettei suullista käsittelyä järjestetä.

IV Ennakkoratkaisukysymysten tutkinta

A *Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys*

7. Ensimmäisellä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin haluaa tietää, onko EY 28 artikla esteenä sellaisen Belgian lainsäädännön soveltamiselle, jonka mukaan Belgiassa ei saa myydä leipää ja muita leipomotuotteita, joiden suolapitoisuus on yli kaksi prosenttia kuiva-aineesta, vaikka kyseisiä tuotteita valmistettaisiin ja pidettäisiin kaupan laillisesti jossain toisessa jäsenvaltiossa. Jos vastaus tähän kysymykseen on myöntävä, kansallinen tuomioistuin haluaa edelleen tietää, onko kyseinen lainsäädäntö perusteltavissa EY 30 artiklan nojalla.

8. EY 28 artiklassa kielletään jäsenvaltioiden välillä kaikki määrälliset tuontirajoitukset ja niitä vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet. EY 30 artiklassa puolestaan määrätään, että EY 28 ja EY 29 artiklassa ei estetä sellaisia tuontia, vientiä tai kauttakuljetusta koskevia kieltoja tai rajoituksia, jotka ovat perusteltuja muun muassa ihmisten ja eläinten terveyden ja elämän suojelemiseksi; nämä kiellot tai rajoitukset eivät kuitenkaan saman artiklan mukaan saa olla keino mielivaltaiseen syrjintään tai jäsenvaltioiden välisen kaupan peiteltyyn rajoittamiseen.

9. Tämä kysymys on ennakkoratkaisupyynnön mukaan esitetty siinä yhteydessä, että Bellamy on tuomittu sakkorangaistukseen vuoden 1985 kuninkaan päätöksen 1 §:n 3 momentin ja 8 §:n sekä vuoden 1977 lain 14 §:n rikkomisesta. Selvyyden vuoksi on kuitenkin täsmennettävä, että leivän suolapitoisuutta koskevasta enimmäismäärästä säädetään vuoden 1985 kuninkaan päätöksen 3 §:n 2 momentissa eikä siis 3 §:n 1 momentissa ja 8 §:ssä.

10. Yhteisöjen tuomioistuin on jo ratkaissut tämän kysymyksen asiassa Van der Veldt antamassaan tuomiossa,[5] joka annettiin erään toisen belgialaisen tuomioistuimen, joka käsitteli sisällöltään nyt käsiteltävänä olevaa asiaa vastaavaa asiaa, esittämän ennakkoratkaisupyynnön johdosta.

11. Kyseisessä tuomiossaan yhteisöjen tuomioistuin totesi, että koska leipää ja muita leipomotuotteita koskevia kansallisia

5 — Tuomio 14.7.1994 (Kok. 1994, s. I-3537).

säännöksiä ei ole yhdenmukaistettu eikä yhteisiä säännöksiä ole annettu, jäsenvaltioiden asiana on antaa kaikki ne oikeussäännöt, jotka koskevat näiden tuotteiden koostumusta, valmistusta ja kaupanpitoa, kunhan niillä ei syrjitä tuontituotteita eikä rajoiteta muista jäsenvaltioista peräisin olevien tuotteiden tuontia. [6]

12. Edellytyksestä, jonka mukaan kuiva-aineen perusteella laskettu suolapitoisuus ei saa ylittää tiettyä määrää, seuraa, että tiettyjä muista jäsenvaltioista tuotavia leipiä ja muita leipomotuotteita ei saada saattaa jäsenvaltion markkinoille. Koska yhdenmukaisia valmistuskriteerejä ei ole määritetty, tämän edellytyksen täyttämiseksi tuotteet on valmistettava eri tavalla aina kulloisenkin määränpäämaan mukaan, mikä rajoittaa näiden tuotteiden liikkuvuutta.

Tämän vuoksi yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että sitä, että toisessa jäsenvaltiossa laillisesti valmistettuihin ja kaupan pidettyihin tuotteisiin sovelletaan jäsenvaltion lainsäädäntöä, jolla kielletään pitämästä kaupan sellaista leipää ja sellaisia muita leipomotuotteita, joiden suolapitoisuus ylittää laissa säädetyn kahden prosentin enimmäismäärän kuiva-aineesta laskettuna, on pidettävä EY 28 artiklassa tarkoitettuna määrällistä rajoitusta vaikutukseltaan vastaavana toimenpiteenä.

13. Yhdyn myös niihin yhteisöjen tuomioistuimen kyseisessä tuomiossa esittämiin perusteluihin, joiden pohjalta Belgian lainsäädäntöä ei voida pitää oikeutettuna kansanterveyden suojaamiseksi; asiassa toimivaltaiset Belgian viranomaiset olivat esittäneet, että jos Belgiassa sallittaisiin suolapitoisuudeltaan tuontimaan eli Alankomaiden säännösten mukaisen leivän myynti, suolan päivittäisannos olisi 3,1 grammaa, joka on liian korkea.

Kyseisen tuomion [7] mukaan näin yleisiin näkökohtiin vetoamalla ei voida osoittaa, että tällainen suolan kulutuksen kasvu aiheuttaisi ongelmia kansanterveyden kannalta; vaikka pelkkä kuluttajille potentiaalisesti aiheutuva vaara on riittävä peruste EY 30 artiklaan sisältyvän poikkeusmääräyksen soveltamiseksi, [8] vaaraa ei voida arvioida yleisluonteisten näkökohtien perusteella vaan vain asianmukaisten tieteellisten tutkimusten perusteella. [9] Koska asiassa ei ollut esitetty relevantteja tieteellisiä tietoja, joihin Belgian lainsäätäjä

6 — Asia 130/80, Kelderman, tuomio 19.2.1981 (Kok. 1981, s. 527, 5 kohta) ja asia 237/82, Jongeneel Kaas ym., tuomio 7.2.1984 (Kok. 1984, s. 483, 13 kohta; Kok. Ep. VII, s. 469).

7 — Tuomion 17 kohta.

8 — Asia 97/83, Melkunie, tuomio 6.6.1984 (Kok. 1984, s. 2367, 18 kohta).

9 — Asia 178/84, komissio v. Saksa, tuomio 12.3.1987 (Kok. 1987, s. 1227, 44 kohta).

olisi perustanut lainsäädäntönsä, yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että ei ollut välttämätöntä kieltää ja rikosoikeudellisesti sanktioida sellaisen leivän myyntiä, jonka suolapitoisuus ylittää kaksi prosenttia, vaan riittävää olisi, että leipään edellytettäisiin tehtävän asianmukaiset pakkausmerkinnät, joiden perusteella kuluttajat saavat haluamansa tiedot leivän koostumuksesta; tällaisella ratkaisulla olisi saavutettu kansanterveyden suojelemista koskeva tavoite, ja sillä olisi rajoitettu vähemmän tavaroiden vapaata liikkuvuutta. [10]

14. Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa ei ole esitetty sellaisia uusia perusteluja, joilla pyrittäisiin osoittamaan kyseisen lainsäädännön olevan välttämätöntä kansanterveyden suojelemiseksi tai joilla osoitettaisiin kyseisten säännösten olevan suhteellisuusperiaatteen mukaisia. Näin ollen katson, että EY 28 artikla on esteenä sellaisen kansallisen lainsäädännön soveltamiselle, jossa kielletään pitämästä kyseisessä jäsenvaltiossa kaupan sellaista leipää ja sellaisia muita leipomotuotteita, joiden suolapitoisuus on yli kaksi prosenttia kuiva-aineesta, kun näitä tuotteita valmistetaan ja pidetään kaupan laillisesti toisessa jäsenvaltiossa; tätä lainsäädäntöä ei voida perustella EY 30 artiklassa tarkoitetulla tavalla vetoamalla kansanterveyden suojelemiseen.

10 — Alaviitteessä 5 mainittu asia Van der Veldt, tuomion 18 ja 19 kohta.

B *Toinen ennakkoratkaisukysymys*

15. Minun on tunnustettava, että ennakkoratkaisupyynnössä käytetyn sanamuodon vuoksi en oikein ymmärrä tätä toista kysymystä, joka on suurelta osin samansisältöinen ensimmäisen kysymyksen kanssa, vaikkei siinä viitatakaan leivän enimmäissuolapitoisuuteen.

Ennakkoratkaisupyynnössä mainitun kansallisen lainsäädännön tutkimisen perusteella kyseisissä säännöksissä säädetään käsittääkseni seuraavaa: vuoden 1985 kuninkaan päätöksen 1 §:n 3 momentissa määritellään erityisleipä; 8 §:n mukaan teot, joilla rikotaan tätä päätöstä, tutkitaan kuluttajansuojalain mukaisesti, ja sama koskee syytteeseen asettamista ja rangaistuksia; viimeksi mainitun lain 14 §:ssä säädetään, että se, joka valmistaa tai tuo maahan tai muuten saattaa tietoisesti vaihdantaan tässä laissa tarkoitettuja elintarvikkeita tai muita tuotteita, tuomitaan vankeuteen, jonka kesto voi olla kahdeksasta päivästä kuuteen kuukautta, ja sakkoon, jonka suuruus on 50 000 Belgian frangia, tai jompaankumpaan näistä rangaistuksista.

Kansallinen tuomioistuin kysyy, onko tämä lainsäädäntö sopusoinnussa EY 28 artiklan kanssa ja onko se perusteltavissa EY 30 artiklan nojalla.

16. Kuten komissio toteaa kirjallisissa huomautuksissaan, kansallisen tuo-

mioistuimen esittämästä tosiseikkojen kuvauksesta ilmenee, että sovellettavalla lainsäädännöllä, rikoksentekijöille määrättyjen rangaistusten luonteella tai sakon määrällä ei ole merkitystä nyt käsiteltävänä olevan asian kannalta, eikä asiassa ole kyse kyseisen leivän määrittelystä.

17. Yhteisöjen tuomioistuin on korostanut [11] sitä, miten tärkeää on, että ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin esittää syyt sille, miksi se on pyytänyt yhteisön oikeuden tulkintaa ja katsonut tarpeelliseksi esittää ennakkoratkaisukysymykset; [12] yhteisöjen tuomioistuimen mukaan on välttämätöntä, että kansallinen tuomioistuin perustelee ainakin suppeasti sen, miksi se on valinnut ne yhteisön oikeussäännöt, joiden tulkintaa se pyytää, ja miten nämä oikeussäännöt ja pääasiassa sovellettava kansallinen lainsäädäntö liittyvät toisiinsa. [13]

18. Koska kansallinen tuomioistuin ei ole esittänyt tällaisia selvennyksiä ja koska Bellamy ja SA English Shop Wholesale on tuomittu kyseisen kuninkaan päätöksen 3 §:n 2 momentin rikkomisesta, jota ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys koskee, katson, että yhteisöjen tuomioistuimen ei ole syytä vastata toiseen ennakkoratkaisukysymykseen.

11 — Asia C-116/00, Laguillaumie, määräys 28.6.2000 (16 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

12 — Asia C-101/96, Italia Testa, määräys 25.6.1996 (Kok. 1996, s. I-3081, 6 kohta); yhdistetyt asiat C-128/97 ja C-137/97, Testa ja Modesti, määräys 30.4.1998 (Kok. 1998, s. I-2181, 15 kohta) ja asia C-9/98, Agostini, määräys 8.7.1998 (Kok. 1998, s. I-4261, 6 kohta).

13 — Asia C-167/94, Grau Gomis ym., määräys 7.4.1995 (Kok. 1995, s. I-1023, 9 kohta).

C Kolmas ennakkoratkaisukysymys

19. Tällä kysymyksellään, joka on muotoiltava uudestaan, kansallinen tuomioistuin pyytää ratkaisua siitä, onko EY 28 artikla esteenä vuoden 1980 kuninkaan päätöksen kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa kielletään se, että tuotteella esitetään olevan erityisiä ominaisuuksia, vaikka nämä ominaisuudet on kaikilla samankaltaisilla tuotteilla. Se haluaa myös tietää, kielletäänkö kyseisessä perustamissopimuksen määräyksessä soveltamasta saman kuninkaan päätöksen 5 §:n kaltaista säännöstä, jonka mukaan elintarvikkeiden mainonnassa pitää aina käyttää selkeällä tavalla kyseisissä lain tai asetuksen säännöksissä vahvistettua myyntinimitystä, jottei kuluttaja tulisi harhaanjohdetuksi elintarvikkeen luonteen suhteen. Jos vastaus tähän kysymykseen on myöntävä, on tutkittava, voidaanko tämä lainsäädäntö perustella vetoamalla EY 30 artiklaan.

20. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan EY 28 artiklassa kiellettyinä vaikutukseltaan vastaavina toimenpiteinä on pidettävä tavaroiden vapaan liikkuvuuden rajoituksia, jotka aiheutuvat siitä, että tavaroiden on täytettävä tietynlaiset lainsäädännössä asetetut edellytykset (jotka koskevat esimerkiksi tavaroiden nimitystä, muotoa, kokoa, painoa, koostumusta, ulkoasua, merkintöjä tai

pakkausta), ja tällaiset toimenpiteet ovat kiellettyjä, vaikka niitä sovellettaisiin erotuksetta kaikkiin tavaroihin, jos nämä toimenpiteet eivät ole perusteltuja sellaisen yleistä etua koskevan tavoitteen vuoksi, jolle on annettava etusija tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen nähden. [14]

Yhteisöjen tuomioistuin on myös todennut, että EY 28 artiklan perusteella se, että toisessa jäsenvaltioissa laillisesti valmistettuihin ja kaupan pidettyihin tavaroihin sovelletaan säännöksiä, jotka on annettu yhteisien tai yhdenmukaistettujen säännösten puuttuessa, on sopusoinnussa perustamissopimuksen kanssa ainoastaan, jos näiden säännösten soveltaminen on välttämätöntä EY 30 artiklassa mainittujen yleistä etua koskevien syiden vuoksi tai sellaisten pakottavien vaatimusten täyttämiseksi, jotka koskevat erityisesti hyvän kauppatavan noudattamista ja kuluttajansuojaa. [15]

EY 30 artiklaan ei kuitenkaan voida vedota, jos EY:n perustamissopimuksen 100 artiklan (josta on tullut EY 94 artikla) nojalla on annettu direktiivejä, joissa yhdenmukaistetaan ihmisten ja eläinten terveyden suojelun kannalta tarpeelliset toimenpiteet ja joissa säädetään menettelyistä, joiden mukaisesti yhteisössä valvotaan direktiivin noudattamista. Asianmukaiset valvonta- ja suojatoimet on toteutettava näiden yhdenmukaistamisdirektiivien mukaisesti. [16]

21. Kuten komissio toteaa huomautuksissaan, direktiivi 79/112/ETY [17] on ensimmäinen askel siinä yhdenmukaistamisprosessissa, jossa pyritään asteittain poistamaan kaikki ne elintarvikkeiden vapaan liikkuvuuden esteet, jotka aiheutuvat pakkausmerkintöjä koskevien kansallisten säännösten erilaisuudesta. [18] Vastaavasti direktiivillä 92/46/ETY [19] yhdenmukaistetaan säännökset, jotka koskevat kulutettavaksi tarkoitetun maidon lämpökäsittelyä, ja sen liitteessä C olevassa III luvussa säädetään maidon esillepanosta ja pakkauksista.

22. Direktiivin 79/112/ETY 2 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan merkinnät

14 — Asia 120/78, Rewe-Zentral, tuomio 20.2.1979 (Kok. 1979, s. 649, 14 kohta; Kok. Ep. IV, s. 403) ja yhdistetyt asiat C-267/91 ja C-268/91, Keck ja Mithouard, tuomio 24.11.1993 (Kok. 1993, s. I-6097, 15 kohta).

15 — Asia 76/86, komissio v. Saksa, tuomio 11.5.1989 (Kok. 1989, s. 1021, 13 kohta).

16 — Asia 5/77, Tedeschi, tuomio 5.10.1977 (Kok. 1977, s. 1555, 35 kohta).

17 — Kuluttajalle myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 18 päivänä joulukuuta 1978 annettu neuvoston direktiivi 79/112/ETY (EYVL 1979, L 33, s. 1).

18 — Tämä direktiivi on muutoksineen kodifioitu direktiivillä 2000/13/EY.

19 — Raakamaidon, lämpökäsitellyn maidon ja maitopohjaisten tuotteiden tuotantoa ja markkinoille saattamista koskevista terveyssäännöistä 16 päivänä kesäkuuta 1992 annettu neuvoston direktiivi 92/46/ETY (EYVL L 268, s. 1).

ja tavat, joilla ne on tehty, eivät saa olla omiaan johtamaan ostajaa harhaan erityisesti i) elintarvikkeen ominaispiirteiden osalta ja erityisesti sen luonteen, yksilöllisyyden, ominaisuuksien, koostumuksen, määrän, säilyvyyden, alkuperän, valmistus- tai tuotantomenetelmän osalta, ii) liittämällä elintarvikkeeseen vaikutuksia tai ominaisuuksia, joita sillä ei ole, ja iii) esittämällä elintarvikkeella olevan erityisiä ominaisuuksia, kun tosiasiassa kaikilla samanlaisilla elintarvikkeilla on nämä ominaisuudet.

23. Kun vuoden 1980 kuninkaan päätöksen 4 §:n 2 momentissa kielletään ilmoittamasta elintarvikkeiden mainonnassa elintarvikkeella olevan erityisiä ominaisuuksia, kun tosiasiassa kaikilla samanlaisilla elintarvikkeilla on nämä ominaisuudet, siinä saatetaan kansallisen lainsäädännön osaksi direktiivin 79/112/ETY 2 artiklan 1 kohdan a alakohdan iii luetelmakohta.

24. Tämän vuoksi on katsottava, että EY 28 artiklassa ja direktiivin 79/112/ETY 2 artiklassa ei kielletä vuoden 1980 kuninkaan päätöksen 4 §:n 2 momentin kaltaista kansallista säännöstä.

25. Kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa on kyse siitä, että vuoden 1980 kuninkaan päätöksen 5 §:ssä asetettua velvollisuutta käyttää vahvistettua myyntinimikettä kaikessa myynninedistämisessä, jottei kuluttajaa johdettaisi harhaan, on rikottu siten, että pastöroitua täysmaitoa on myyty nimikkeellä "Breakfast Milk" käyttämättä mainintaa "tuore pastöroitu täysmaito".

26. Komission tavoin katson ennakkoratkaisupyynnössä esitettyjen tosiseikkojen perusteella, että nyt esillä olevassa asiassa on sovellettu kuninkaan päätöksen 5 §:ää maitopakkauksen pakkausmerkintöihin. Asetettu velvollisuus koskee tavaran ominaispiirteitä, eikä se koske mainostarkoituksessa esitettyä mainintaa. Mainonnan sääntely on kuitenkin erotettava itse tavaraa ja sen pakkausta koskevista sääntelyistä, ja mainokset kuuluvat Keck ja Mithouard -tuomiossa [20] tarkoitettujen ja EY 28 artiklan soveltamisalan ulkopuolelle jäävien "myyntijärjestelyjen" piiriin.

27. Direktiivin 79/112/ETY 3 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan mukaan myyntinimitys on yksi niistä tiedoista, jotka on mainittava elintarvikkeiden pakkausmerkinnöissä. Kun siis vuoden 1980 kuninkaan päätöksen 5 §:ssä asetetaan elintarvikkeen pakkausmerkintöjä koskevia vaatimuksia, sillä saatetaan osaksi kansallista oikeutta yksi direktiivin säännöksistä.

20 — Alaviitteessä 14 mainittu tuomio.

28. On vielä tutkittava, ovatko yhteisön oikeussäännöt esteenä sille, että jäsenvaltion lainsäädännön perusteella sellaisen maidon pakkausmerkintöihin, jota myydään nimellä "Breakfast Milk", on lisättävä maininnat "täysmaito" ja "pastöroitu", jotta sen myyntinimitys olisi asianmukainen.

Direktiivin 79/112/ETY 5 artiklan 2 kohdan mukaan myyntinimitystä ei saa korvata tavaramerkillä, kaupallisella merkillä tai kuvitteellisella nimellä.

Asetuksen N:o 2597/97[21] 2 artiklan 2 kohdan mukaan maitotuotteiden myyntinimitykset mainitaan 3 artiklassa, jonka 1 kohdassa edellytetään, että maidon myyntinimityksessä mainitaan, onko maito raakamaitoa, täysmaitoa, kevytmaitoa vai rasvatonta maitoa.

29. Sen velvollisuuden osalta, jonka mukaan pakkauksessa on oltava maininta "pastöroitu", direktiivin 79/112/ETY 5 artiklan 3 kohdassa edellytetään, että myyntinimityksen on sisällettävä tai siihen on oltava liitettyinä tarkat tiedot elintarvikkeen fysikaalisesta olomuodosta ja suoritetuista erityiskäsittelyistä (esimerkiksi jauhettu, kylmäkuivattu, pakastettu, säilötty, savustettu), jos tällaisen tiedon poisjättäminen saattaisi aiheuttaa ostajassa sekaannusta.

Vaikka pastörointia ei mainita esitetyissä esimerkeissä, olen komission kanssa yhtä mieltä siitä, että pastörointia on pidettävä sellaisena elintarvikkeen erityiskäsittelynä, jonka mainitsematta jättäminen voi aiheuttaa sekaannusta kuluttajien keskuudessa.

30. Lisäksi direktiivin 92/46/ETY[22] 5 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että lämpökäsiteltyä kulutukseen tarkoitettua maitoa ei saateta markkinoille, ellei se täytä muun muassa niitä vaatimuksia, joiden mukaan maidon on oltava liitteessä C olevan I luvun osan A mukaisesti käsiteltyä ja se on merkittävä liitteessä C olevan IV luvun mukaisesti ja pakattava liitteessä C olevan III luvun mukaisesti käsittelylaitoksessa, jossa maidolle on tehty lopullinen käsittely. Tämän direktiivin liitteessä C olevan, "käärimistä ja pakkaamista" koskevan III luvun 5 kohdan mukaan käsittelylaitoksen omistajan tai johtajan on valvontatarkoituksia varten varmistettava, että lämpökäsitellyn maidon ja maitopohjaisten tuotteiden pakkauksessa esitetään selvästi ja luettavasti IV luvussa vaadittujen tietojen lisäksi raakamaidolle tehdyn lämpökäsittelyn laatu ja muut tiedot, joiden perusteella voidaan todeta lämpökäsittelyn suorittamispäivä ja pastöroidun maidon osalta lämpötila, jossa tuotetta on säilytettävä.

21 — Maito- ja maitotuotealan yhteistä markkinajärjestelyä koskevista lisäsäännöistä kulutukseen tarkoitetun maidon osalta 18 päivänä joulukuuta 1997 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2597/97 (EYVL L 351, s. 13).

22 — Edellä alaviitteessä 18 mainittu direktiivi.

31. Edellä esittämäni perusteella katson, että vuoden 1980 kuninkaan päätöksen 5 §:ssä asetettu edellytys ei ole yhteisön oikeuden vastainen, koska mainintoja "täysmaito" ja "pastöroitu" edellytetään asetuksessa N:o 2597/97 ja direktiiveissä 79/112/ETY ja 92/46/ETY, jotka on annettu jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamiseksi. Tämän vuoksi kansalliselle tuomioistuimelle on vastattava, että EY 28 artikla ja direktiivin 79/112/ETY 5 artikla eivät ole esteenä 17.4.1980 tehdyn kuninkaan päätöksen 5 §:n kaltaiselle kansalliselle säännökselle, jonka mukaan elintarvikkeiden mainonnassa pitää aina selkeällä tavalla käyttää kansallisen lain tai asetuksen säännöksissä vahvistettua myyntinimitystä.

IV Ratkaisuehdotus

32. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa Tribunal de première instance de Bruxellesin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

1) EY 28 artikla on esteenä sellaisen kansallisen lainsäädännön soveltamiselle, jossa kielletään pitämästä kyseisessä jäsenvaltiossa kaupan sellaista leipää ja sellaisia muita leipomotuotteita, joiden suolapitoisuus on yli kaksi prosenttia kuiva-aineesta, kun näitä tuotteita valmistetaan ja pidetään kaupan laillisesti toisessa jäsenvaltiossa. Tätä lainsäädäntöä ei voida perustella EY 30 artiklassa tarkoitetulla tavalla vetoamalla kansanterveyden suojelemiseen.

2) EY 28 artiklassa ja kuluttajalle myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 18 päivänä joulukuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 79/112/ETY 2 artiklassa ei kielletä 17.4.1980 tehdyn kuninkaan päätöksen 4 §:n 2 momentin kaltaista kansallista säännöstä, jossa kielletään mainonnassa esittämästä elintarvikkeella olevan erityisiä ominaisuuksia, kun nämä ominaisuudet ovat kaikilla kyseisen elintarvikkeen kanssa samankaltaisilla elintarvikkeilla.

EY 28 artikla ja direktiivin 79/112/ETY 5 artikla eivät ole esteenä 17.4.1980 tehdyn kuninkaan päätöksen 5 §:n kaltaiselle kansalliselle säännökselle, jonka mukaan elintarvikkeiden mainonnassa pitää aina selkeällä tavalla käyttää kansallisen lain tai asetuksen säännöksissä vahvistettua myyntinimitystä, kuten tässä tapauksessa mainintoja "täysmaito" ja "pastöroitu" myytäessä maitoa, jolla on nämä ominaisuudet.